

DE KLEUR VAN WATER VAN NICOLAS FLOC'H

NEDERLANDSE
VERSIE

Het Frac Grand Large toont de eerste tentoonstelling die Nicolas Floc'h wijdt aan zijn onderzoek naar de kleur van water. In 2021 verwierf het Frac het werk *Productieve landschappen, De kleur van water, waterzuilen, Baie de Somme – Het Kanaal, -1 tot -30m*.

Als fotograaf van onderwaterlandschappen probeert hij “het onzichtbare zichtbaar te maken” - De kleur van het water in de Somme-Baai vast te leggen maar ook in oceanen, zeeën en rivieren - en zo bij te dragen tot het bestuderen van bedreigde ecosystemen. “De onderdompelende picturale dimensie van het zeemilieu, de schijnbare abstractie ervan, maakt het tot een complex gebied om kleur, licht en het leven waaruit het is bestaat te exploreren”¹.

Nicolas Floc'h is fotograaf, beeldhouwer en tegelijkertijd onderzoeker, docent en duiker. Hij interesseert zich voor de werking van onze productieve economie en de sociale en ecologische veranderingen die daaruit voortvloeien. Door zijn artistieke praktijk, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en samenwerking met anderen stelt hij vaste ideeën over het monochrome en het kant-en-klare op de proef, om de blinde vlekken van onze weergave ervan te observeren.

Hij vindt het onderwatermilieu zeer geschikt voor verkenning en creatie maar ook om de gevolgen aan het licht brengen van klimaatverandering en van menselijke activiteiten op ecosystemen. De kunstenaar heeft zich eerst geïnteresseerd in architectonische werken die gemaakt zijn om aangetaste biotopen te herstellen of om de visserij te optimaliseren zonder overexploitatie. Tussen 2010 en 2015 toonde hij betonobjecten op de zeebodem via foto's die het landschap veranderden, en exposeerde hij verkleinde beelden van deze habitats, als “omgekeerde ruïnes” gemaakt om fauna en flora te koloniseren².

Vanaf 2016, na zijn ontmoeting met Hubert Loisel van de Université du Littoral Côte d'Opale (ULCO) en Fabrice Lizon van het Laboratoire d'Océanologie et de Géosciences (LOG) - UMR 8187, start hij in Wimille een nieuw onderzoek over de kleur van water, begeleid door Artconnexion (Lille). Nicolas Floc'h had in 2004 al een “monochrome” onderwaterfoto gemaakt, maar vanaf 2016 doorkruist hij zeeën om met foto's kleuren te verzamelen. Hij discuteert met wetenschappelijke teams tot hij een echt fotografisch protocol ontwikkelt dat het mogelijk maakt om doorsnedes in de watermassa's te maken, net als bij het uit de grond boren van een cilindervorm.

In 2021 brengen ze met de wetenschappelijke teams van Wimereux de zee tussen de Somme-baai en de Noordzee in kaart. De kunstenaar duikt om foto's op verschillende dieptes te nemen, terwijl Fabrice Lizon het lichtspectrum in de waterzuilen meet en Hubert Loisel de satellietmetingen analyseert. De troebelheid bepaalt het meer of minder troebele karakter van het water. Deze wordt bepaald door optisch belangrijke elementen, verandert het bereik van licht en beïnvloedt de kleuren van de waterzuil. Voor de kunstenaar zou “troebelheid voor het onderwaterlandschap zijn wat de horizon is voor het landschap op aarde, met een bijna eenkleurig verdwijnpunt.”

1. Alle citaten zijn van Nicolas Floc'h.

2. Dit werk was in het Frac Grand Large te zien in het kader van de tentoonstelling « UN AUTRE MONDE//DANS NOTRE MONDE » (curator: Jean-François Sanz, van 9 september 2020 tot 14 maart 2021).

Nicolas Floc'h ziet water als een picturale, gevoelige, meeslepende ruimte, maar ook als een uitstekende ecologische regelaar, bevolkt door fytoplankton dat meewerkt aan de gasuitwisselingen tussen de lucht en zee. "Dankzij de wetenschap kunnen we het begrip van kleur verfijnen, dat niet alleen picturaal, formeel of plastisch is. Naast een visueel abstract beeld is het ook fundamenteel concreet. Een synthese en in zekere zin een illustratie van de grote vraagstukken van onze samenleving en van de geschiedenis over alles wat leeft."

De zestig fotografische beelden van de kust van het Noorden worden getoond in een raster. Het gaat van bruin naar groen en nemen amber-, oranje-, kaki, absint- of smaragdkleurige tinten aan. Deze verbazingwekkende variaties zijn voor een groot deel te danken aan de stromingen in het estuarium, daar waar het zoete water van de rivier brak wordt. Het is verre van de gradaties van blauw van de Middellandse zee die in een andere serie als een reeks opgehangen zijn. Het algemene idee van waterkleuren wordt zo verrijkt door de verschillende monochromen uit de zeeën, rivieren en oceanen van de wereld. In de tentoonstelling gaan deze met elkaar in dialoog. Een verrassende, gevarieerde visuele wereld waar de kunstenaar de nuances van probeert vast te leggen: van warme kleuren die verband houden met bezinksels, opgeloste organische en anorganische stoffen, reststoffen (resten van materie), en tinten variërend van blauw tot groen, bepaald door de dichtheid van fytoplankton.

Fytoplankton bestaat uit een veelheid van eencellige organismen die in oppervlaktewateren voorkomen (fotosynthetische bacteriën en microalgen). Hun bezinken gedurende miljoenen jaren heeft bijgedragen tot de vorming van olie en tot de vorming van kalkstenen, zoals de beroemde blauwe hardsteen van Henegouwen. Met behulp van 3D-modelleertechnieken heeft Nicolas Floc'h in deze blauwe steen vergrotingen van kiezelwieren laten maken, die ons de verscheidenheid van hun vormen tonen. De tentoonstelling in het Frac Grand Large verenigt dus voor het eerst verschillende aspecten van een lopend onderzoeksproject dat land en zee met elkaar verbindt om de onzichtbare stromen beter te vertalen.

BIOGRAFIE

Nicolas Floc'h werd in 1970 in Rennes geboren. Hij woont in Parijs en doceert aan de EESAB-afdeling in Rennes. Zijn installaties, foto's, films, sculpturen en performances bevragen een overgangperiode waarin de stromen, het verdwijnen en de regeneratie een essentiële rol spelen. Vanuit langlopende projecten op basis van experimenten, wetenschappelijk onderzoek en ontmoetingen zijn open werken ontstaan. Deze zijn verankerd in de werkelijkheid en evolutionaire processen voeren hierbij de boventoon. In 2022 gaat Nicolas Floc'h in residentie in de Villa Albertine in de Verenigde Staten om zijn project *De Kleur van water* voort te zetten en te voltooien. De werken van Nicolas Floc'h maken sinds 2002 deel uit van de collectie het Frac Grand Large – Hauts-de-France en worden regelmatig in Frankrijk en daarbuiten tentoongesteld, met onder andere in het SMAK - Gent; Centre Pompidou - Parijs; MAC/VAL - Vitry-sur-Seine; Palais de Tokyo - Parijs; Fondation Carmignac - Porquerolles; MAMM - Moskou; Setouchi Triennale - Japan; Kyocera Museum - Kyoto, Japan; MALI - Lima, Peru; Matucana 100 - Santiago, Chili.

De tentoonstelling "De kleur van water" wordt georganiseerd in samenwerking met artconnexion (Lille) waardoor Nicolas Floc'h sinds 2014 begeleid wordt in het werk dat hij met de wetenschappers van Wimereux uitvoert, en met de steun van de Fondation Daniel et Nina Carasso, de Galerie Florent Maubert (Parijs), de Communauté urbaine de Dunkerque/Grand Littoral, het Agence de l'Eau Artois-Picardie, het comité Water van Dunkerque in het kader van het seizoen 2021-2022 "Water", en de Halle aux sucres Lieu vivant pour la Ville Durable. Deze tentoonstelling maakt deel uit van "Utopia", de 6^e thematische editie van Lille3000, in het kader van het project "De zee die ons omringt" met een tentoonstelling de expositieruimte voor hedendaagse kunst van de gemeente Lille het Espace Le Carré (12 mei tot 17 juli 2022) en bij artconnexion (Lille, 3 mei tot 17 juli 2022).